

ÚPRAVA VÝCHOVY A VÝŽIVY NEZLETILÉHO DÍTĚTE

01. Pojmenování (název) životní situace

Úprava výchovy a výživy nezletilého dítěte

02. Základní informace k životní situaci

Úprava výchovy a výživy nezletilého dítěte je v České republice obsažena v zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a v zákoně č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

03. Kdo je oprávněn v této věci jednat (podat žádost apod.)

Rodiče nezletilého dítěte. V případě řešení složitých životních situací taktéž jiní příbuzní, kteří mají zájem pojmout dítě do svojí péče. Taktéž osoby pečující, kterým bylo nezl. dítě svěřeno do výchovy (zejména pěstoun, poručník). Následně pak také orgán sociálně – právní ochrany dětí jakožto soudem ustanovený kolizní opatrovník dítěte.

04. Jaké jsou podmínky a postup pro řešení životní situace

Řízení o úpravě výchovy a výživy k nezl. dítěti je vedeno před okresním soudem dle místa trvalého pobytu dítěte. V případech, kdy je trvalý pobyt dítěte odlišný od dlouhodobého faktického pobytu dítěte dochází k přenesení příslušnosti směrem k soudu, v jehož správním obvodu dítěte fakticky žije. Taktéž má na místní příslušnost soudu v praxi vliv skutečnost, zda již byla věc nezl. dítěte u některého okresního soudu řešena, neboť u tohoto soudu je veden příslušný spis, který taktéž může určit místní příslušnost soudu.

Řízení ve věcech úpravy výchovy a výživy u nezletilých dětí je osvobozeno od soudních poplatků. V závislosti na řešené problematice v rámci řízení však mohou rodiče zpravidla nést především náklady provedených znaleckých posudků.

Návrh na úpravu výchovy a výživy podávají zpravidla rodiče.

Soud posuzuje situaci především s ohledem na níže uvedená ustanovení.

Dle ust. § 50 odst. 1 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, nežijí-li rodiče nezletilého dítěte spolu a nedohodnou-li se o úpravě výchovy a výživy dítěte, může soud i bez návrhu rozhodnout, komu bude dítě svěřeno do výchovy a jak má každý z rodičů přispívat na jeho výživu.

Dle ust. § 26 odst. 1 - 5 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, před rozhodnutím, kterým se rozvádí manželství rodičů nezletilého dítěte, upraví soud jejich práva a povinnosti k dítěti pro dobu po rozvodu, zejména určí, komu bude dítě svěřeno do výchovy a jak má každý z rodičů přispívat na jeho výživu. Jsou-li oba rodiče způsobilí dítě vychovávat a mají-li o výchovu zájem, může soud svěřit dítě do společné, popřípadě střídavé výchovy obou rodičů, je-li to v zájmu dítěte a budou-li tak lépe zajištěny jeho potřeby. Rozhodnutí o úpravě výkonu rodičovské zodpovědnosti může být nahrazeno dohodou rodičů,

kteřá ke své platnosti potřebuje schválení soudu. Při rozhodování o svěření dítěte do výchovy rodičů soud sleduje především zájem dítěte s ohledem na jeho osobnost, zejména vlohy, schopnosti a vývojové možnosti, a se zřetelem na životní poměry rodičů. Dbá, aby bylo respektováno právo dítěte na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi a právo druhého rodiče, jemuž nebude dítě svěřeno, na pravidelnou informaci o dítěti. Soud přihlédne rovněž k citové orientaci a zázemí dítěte, výchovné schopnosti a odpovědnosti rodiče, stabilitě budoucího výchovného prostředí, ke schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem, k citovým vazbám dítěte na sourozence, prarodiče a další příbuzné a též k hmotnému zabezpečení ze strany rodiče včetně bytových poměrů. Soud vždy vezme v úvahu, kdo dosud kromě řádné péče o dítě dbal o jeho výchovu po stránce citové, rozumové a mravní.

Dle ust. § 85 odst. 2 věty první a ust. § 96 odst. 1 věty první zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, oba rodiče přispívají na výživu svých dětí podle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Při určení výživného přihlédne soud k odůvodněným potřebám oprávněného, jakož i k schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům povinného.

05. Jakým způsobem můžete zahájit řešení životní situace

Řízení o úpravě výchovy a výživy je zahájeno podáním návrhu na úpravu výchovy a výživy k nezletilému dítěti k místně příslušnému okresnímu soudu.

V návrhu nezapomeňte uvést označení příslušného soudu, své jméno, adresu a datum narození, včetně jména, adresy a data narození druhého rodiče a nezletilých dětí, kterých se úpravy výchovy a výživy týká. Uveďte místo faktického pobytu a doručovací adresu v případě, že se neshodují s adresou trvalého pobytu.

V návrhu uveďte, zda se dítě narodilo z manželství či družského vztahu, kde doposud dítě bydlelo, kdo o dítě pečoval, jakým způsobem se oba rodiče podíleli na vedení společné domácnosti, kdy bylo společné soužití ukončeno, v čem panuje mezi rodiči shoda či neshoda ve věci úpravy výchovy a výživy k nezletilým dětem a z jakého důvodu. Uveďte, jaké jsou poměry rodičů, tj. zaměstnání, příjmy, časové možnosti. Popište potřeby dítěte z hlediska zdravotního stavu, vzdělávání, volného času. Popište vztahy v rodině. Uveďte v závěru, jakého výroku soudu se domáháte, tj. do čí péče má být dítě svěřeno (výhradní péče jednoho z rodičů, střídavá péče rodičů, společná péče rodičů) a v jaké výši a komu má být stanoveno výživné.

V závěru návrhu uveďte místo a datum sepsání. Návrh podepište. V případě, že jsou rodiče schopni se na úpravě výchovy a výživy dohodnout, uveďte v hlavičce místo slova „návrh“ „dohoda rodičů“ a uveďte podpisy obou rodičů.

Návrh či dohodu vytiskněte ve čtyřech vyhotoveních, které nezapomeňte všechny podepsat.

Podání návrhu či dohody můžete realizovat dvěma způsoby. Prvním způsobem je zaslání tří vyhotovení příslušnému soudu doporučenou cestou prostřednictvím pošty, kdy doklad o odeslání si připojíte k jednomu vyhotovení, které si ponecháte. Druhým způsobem je doručení návrhu či dohody přímo na podatelnu příslušného soudu, který na jedno

z vyhotovení dá přímo razítko s uvedením hlavičky soudu a dne doručení. Toto vyhotovení si ponecháte.

06. Na které instituci životní situaci řešit

Obce správního obvodu Městského úřadu Tišnov spadají pod tři různé okresní soudy. Rozhodující pro místní příslušnost je primárně trvalý pobyt dítěte dle příslušné obce.

Okresní soud Brno-venkov

Ulice: Polní 994 / 39

Obec: Brno

PSČ: 608 04

Tel: 546 511 111 (spojovatelka KS Brno, zapotřebí požádat o přepojení na OS Brno-venkov)

Fax: 546 576 012

ID datové schránky: w7wabin

Okresní soud v Blansku

Ulice: Hybešova 5

Obec: Blansko

PSČ: 67828

Tel: 516 482 111

Fax: 516 415 423

ID datové schránky: gsgabja

Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou

Ulice: Strojírenská 28

Obec: Žďár nad Sázavou

PSČ: 591 01

Tel: 566 682 611

Fax: 566 624 991

ID datové schránky: 7a4abf8

07. Jaké doklady je nutné mít s sebou

K jednání soudu je třeba přinést minimálně občanský průkaz a originál rodného listu dítěte. Zpravidla jsou rodiče povinni donést taktéž příjem potvrzený od zaměstnavatele, jehož formulář soud zasílá rodičům před soudním jednáním. Dále pak veškeré písemnosti, kterými rodiče prokazují tvrzené skutečnosti, které mají důležitý význam pro řízení ve věci.

08. Jaké jsou potřebné formuláře a kde jsou k dispozici

Předepsané formuláře nejsou stanoveny, ze všech podání účastníků vůči soudu však musí být patrné, kterému soudu je určeno, kdo je činí, které věci se týká a co sleduje a musí být podepsáno a datováno. Podání je třeba předložit s potřebným počtem stejnopisů a s přílohami tak, aby 1 stejnopis zůstal u soudu a aby každý z účastníků dostal 1 stejnopis, jestliže je to třeba.

09. Jaké jsou poplatky a jak je lze uhradit

Řízení ve věcech úpravy výchovy a výživy u nezletilých dětí je osvobozeno od soudních poplatků.

10. Jaké jsou lhůty pro vyřízení

Lhůty nejsou stanoveny. Z praxe ovšem vyplývá, že od podání návrhu příslušnému soudu uplynou do nařízení prvního jednání průměrně 2 – 3 měsíce.

11. Kteří jsou další účastníci (dotčení) řešení životní situace

Účastníky řízení jsou rodiče a nezletilé děti, které jsou zastoupeny před soudem kolizním opatrovníkem (orgánem sociálně – právní ochrany dětí příslušné obce s rozšířenou působností dle trvalého pobytu dítěte).

12. Jaké další činnosti jsou po žadateli požadovány

Nejčastěji je po účastnících řízení (rodičích) požadováno absolvování pohovoru na orgánu sociálně – právní ochrany dětí, který si rodiče předvolává z pozice soudem ustanoveného kolizního opatrovníka. Děti si předvolávají referenti orgánů sociálně – právní ochrany dětí v průměru od 6 let věku, tedy v době, kdy jsou děti schopné se k věci samostatně náležitě vyjádřit technikou rozhovoru. Z provedených pohovorů, zpráv školských zařízení, zprávy lékaře, provedených místních sociálních šetření v případě důvodného podnětu, popř. dalších podkladů vypracovává orgán sociálně – právní ochrany dětí pro soud zprávu a formuluje své další procesní návrhy a stanoviska. Vždy je soudem po účastnících řízení (rodičích) požadováno doložení příjmů zprávou zaměstnavatele, doložení rodného listu dítěte. Po rodičích a dětech se následně ve složitějších případech požaduje podrobení se vyšetření psychologa pro účely vypracování znaleckého posudku.

13. Elektronická služba, kterou lze využít

Podání návrhu na úpravu výchovy a výživy k nezletilému dítěti lze učinit prostřednictvím datové schránky nebo v elektronické podobě s připojením uznávaného elektronického podpisu.

14. Podle kterého právního předpisu se postupuje

Zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů

15. Jaké jsou související předpisy

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

16. Jaké jsou opravné prostředky a jak se uplatňují

Rozsudek okresního soudu o úpravě výchovy a výživy k nezletilému dítěti je možné napadnout odvoláním, a to ve lhůtě do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí a podává se u soudu, proti jehož rozhodnutí odvolání směřuje.

17. Jaké sankce mohou být uplatněny v případě nedodržení povinností

Maření postupu soudu ve věci může být sankcionováno pořádkovou pokutou.

18. Další informace

V případě potřeby dalších informací se můžete obrátit na:

Odbor sociálních věcí Městského úřadu Tišnov
Orgán sociálně – právní ochrany dětí
nám. Míru 346, 666 01 Tišnov (budova nad poliklinikou)
1.patro – chodba vpravo

Eva Janásová, telefon: 549 439 745, e-mail: eva.janasova@tisnov.cz
Lenka Motyčková, DiS., telefon: 549 439 746, e-mail: lenka.motyckova@tisnov.cz
Petra Zemanová, DiS., telefon: 549 439 744, e-mail: petra.zemanova@tisnov.cz

Motyčková Lenka, DiS.	Janásová Eva	Zemanová Petra, DiS.
Borovník	Braníškov	Běleč, Křeptov
Drahonín	Březina	Borač, Podolí
Drásov	Deblín	Brumov
Hradčany	Dolní Loučky, Střemchoví	Bukovice
Katov	Heroltice	Černvír
Křížínkov	Horní Loučky	Doubravník, Křížovce
Kuřimské Jestřabí, Blahoňov	Kaly, Zahrada	Hluboké Dvory
Lubné	Kouřimská Nová Ves, Prosatín	Nedvědice, Pernštejn
Malhostovice, Nuzířov	Lažánky	Ochoz u Tišnova
Níhov	Lomnice, Brusná, Řepka, Veselí	Osiky
Oliší, Klokočí, Litava, Rakové	Lomnička	Rašov
Pernštejské Jestřabí, Husle, Jilmoví, Maňová	Maršov	Rohozec
Řikonín	Nelepeč – Žernůvka	Strhaře, Žleby
Sentice	Pejškov	Synalov
Skalička	Předklášteří	Štěpánovice
Tišnov (příjmení P – Ž)	Rojetín	Tišnov (A – O), Hajánky,

		Hájek, Jamné
Tišnovská Nová Ves	Skryje, Boudy	Unín
Újezd u Tišnova	Svatoslav	Zhoř
Vratislávka	Šerkovice	Železné
Všechovice	Úsuší, Čížky	
	Vohančice	
	Žďárec, Ostrov, Víckov	

19. Informace o popisovaném postupu (o řešení životní situace) je možné získat také z jiných zdrojů a v jiné formě

-

20. Za správnost návodu odpovídá útvar

Městský úřad Tišnov, odbor sociálních věcí, nám. Míru 346, 666 01 Tišnov

21. Popis je zpracován podle právního stavu ke dni

31.8.2013

22. Popis byl naposledy aktualizován

31.8.2013

23. Datum konce platnosti popisu

31.12. 2013